

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**BİRİNCİ BÖLÜM
KARAR****ALİŞAN İLKBAHAR VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU**

Başvuru Numarası : 2020/26300
Karar Tarihi : 24/12/2025

Başkan : Hasan Tahsin GÖKCAN
Üyeler : Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Selahaddin MENTEŞ
İrfan FİDAN
Muhterem İNCE
Raportör : Yüksel GÜNARSLAN
Başvurucular : 1. Alişan İLKBAHAR
2. Arzu İLKBAHAR
3. Canan ZAKALEK
4. Ebru İLKBAHAR DEMİRTAŞ
5. Nuriye SALTİK
Vekili : Av. Hüseyin AYGÜN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; güvenlik güçleri ile terör örgütü mensupları arasında çıkan çatışma sırasında sivil bir vatandaşın yaralanması, yaralanan kişinin acil sağlık hizmetlerinin gereği gibi sağlanmaması nedeniyle ölmesi ve olaya ilişkin etkili bir soruşturma yürütülmemesi nedeniyle yaşam hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 2/9/2020 tarihinde yapılmıştır. Komisyon, başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar vermiştir.

3. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüşünü bildirmiştir. Başvurucular, Bakanlığın görüşüne karşı beyanda bulunmuştur.

III. OLAY VE OLGULAR

4. Silahlı terör örgütü mensuplarınca 1/8/2016 günü saat 08.10 sıralarında Tunceli ili Hozat ilçesine bağlı Dalören köyü Jandarma Karakoluna yönelik olarak uzun namlulu

ateşli silahlarla gerçekleştirilen saldırı ve saldırıya güvenlik güçlerinin karşılık vermesiyle başlayan çatışma esnasında karakolda görevli iki asker ile vatandaş M.İ. yaralanmıştır.

5. Olay günü babası başvuru Alişan İlkbahar'ı adli kontrol yükümlülüğü kapsamında imza vermesi için kendisine ait araçla karakola götürürken yaralanan M.İ. sivil bir araçla Hozat Devlet Hastanesine götürülmüştür. Başvurucular Alişan İlkbahar ve Nuriye Saltık'ın oğlu, diğer başvuru sahiplerinin kardeşi olan M.İ. aynı gün kara ambulansıyla sevk edildiği Tunceli Devlet Hastanesinde yaşamını yitirmiştir.

A. Ceza Soruşturması Süreci

6. Hozat Cumhuriyet Başsavcılığı olayı haber aldıktan sonra aynı gün soruşturma başlatmıştır. Cumhuriyet savcısının olay günü saat 14.20'de düzenlediği tutanağa göre bölgenin güvenlik nedeniyle kara yoluyla ulaşımına müsait olmaması nedeniyle Cumhuriyet savcısı ve beraberindeki olay yeri inceleme ekibi Hozat ilçe merkezinden helikopterle hareket ederek karakola gelmiştir. Tutanakta M.İ.nin içindeyken vurulduğu otomobilin karakolun bir numaralı kulesine yaklaşık 250 metre mesafede bulunduğu, araçta yapılan incelemede üç mermi giriş izi ve üç mermi çıkış izi görüldüğü ancak mermi çekirdeği tespit edilemediği, askerî personelin üç numaralı kule önünde yaralandığı, olay yerlerinin olay yeri inceleme ekibi ile birlikte incelenerek fotoğraflandığı ve kamera kaydına alındığı belirtilmiştir.

7. Cumhuriyet savcısı ile birlikte olay yerine intikal eden Tunceli İl Emniyet Müdürlüğü Olay Yeri Şube Müdürlüğü görevlilerince gerçekleştirilen incelemeler neticesinde olay yeri inceleme raporu düzenlenmiştir. Söz konusu raporda şu hususlara yer verilmiştir:

i. Karakolun Hozat yoluna bakan giriş kapısına 280 metre mesafede park etmiş otomobilde ateşli silah mermilerine ait üç giriş ve çıkış izi tespit edilmiş ancak mermi kovani elde edilememiştir.

ii. Otomobile isabet eden mermilerden birinin sol ön kapı üzeri dikiz aynası yakınından girdiği ve kapı iç döşemesinden çıktığı, bir diğerinin sol ön tekerlek üzerindeki çamurluk üst kaporta üzerinden girerek sol ön tekerlek yanındaki yay kaplamasını deldiği, sonuncusunun ise kaputun sağ tarafından girerek ön cam alt kısmındaki kaportadan geçtiği ve sağ ön kapı üst kenarını delerek çıktığı tespit edilmiştir.

iii. Otomobilin sol ön koltuğunda ve kaportasında kan izleri bulunmuş; ayrıca otomobil ve çevresinden delil değeri olabileceği değerlendirilen flaş bellek, fotoğraf makinesi, giysi ve kan lekeleri muhafaza altına alınmıştır. Yine otomobilin 19 metre gerisinde, Hozat yolu üzerinde kurumuş kan olabileceği değerlendirilen izler tespit edilmiştir.

iv. Askerî personelin yaralandığı karakolun üç numaralı nöbet kulesi önündeki alanda uzun namlulu ateşli silahlara ait dört mermi kovani ve kan lekeleri tespit edilmiştir. Üç numaralı kule içinde uzun namlulu silahlara ait 109 kovan ve iki fişek, bir numaralı kule içinde 95 kovan ve bir fişek muhafaza altına alınmıştır. Üç numaralı kulenin çatısında üç mermi giriş ve çıkış deliği tespit edilmiştir.

v. Otomobil ve karakol çevresinde yapılan araştırmada mermi çekirdeği ya da delil olabilecek başka bir bulguya rastlanmamıştır. Olay yeri inceleme işlemleri fotoğraf ve video kamera ile kayıt altına alınmıştır.

vi. M.İ.nin giysi ve özel eşyaları temin edilmiş, cesedin el svapları ile parmak izleri alınmıştır.

8. Olay yeri krokisine göre karakolda yedi kule bulunmaktadır. Bir numaralı kule, karakolun Hozat yoluna bakan çıkış kapısının hemen sağında, üç numaralı kule ise güney yönünde yer almaktadır.

9. Saldırı sırasında yaralanan jandarma görevlileri M.A.T. ve R.Y.nin üzerindeki kıyafet ve özel eşya incelenmek üzere temin edilmiştir.

10. Karakolda görev yapan 42 personelin konuya ilişkin beyanları Karakol Komutanı R.K. tarafından 1/8/2016-5/8/2016 tarihleri arasında bilgi veren sıfatıyla alınmıştır. Karakol Komutanı R.K.nın beyanı ilçe jandarma komutanı tarafından 2/8/2016 tarihinde bilgi veren sıfatıyla alınmıştır. Askeri personele ait Bilgi Alma Tutanaklarında saldırı ve M.İ.nin ölümüyle ilgili açıklamalar şöyledir:

i. N.A. olay günü R.Y. ve M.A.T. ile birlikte karakolun ihata duvarının dışına ktıkları, üç numaralı kulenin altında köpeklere yemek verirken saldırıya ğradıklarını, R.Y. ve M.A.T.nin bu sırada yaralandığını, M.İ.nin ölümüne ilişkin bilgisi olmadığını beyan etmiştir.

ii. Karakol Komutanı R.K. olay günü teröristlerin açtığı ateş sonucu üç numaralı kule önünde bulunan iki askerin yaralandığını, ateş yoğunluğunun bir ve üç numaralı kulelerin önündeki derede devam ettiği sırada bir numaralı kulenin olduğu nizamiye tarafından hızla gelen bir araca "*Dur, gelme!*" şeklinde bağırıldığını duyduğunu, bombalı araç zanıyla araca ateş edilebileceğini düşünerek "*Araca ateş etmeyin!*" diye bağırdığını ancak askerlerin kendisini duyup duymadığını veya araca ateş edip etmediklerini bilmediğini beyan etmiştir. R.K. ifadesinin devamında çatışmanın sona ermesini müteakip yaralı askerleri helikopter ile hastaneye sevk ettirdiğini, üç numaralı kuleye çıkarak otomobile baktığında sol n kapı önünde yaralı bir kişi gördüğünü, ambulansa haber verilmesi yönünde emir verdiğini, kısa bir süre sonra siyah renkli bir aracın olay yerine yaklaştığını gördüğünü, karakola girip ktığında yaralının siyah renkli araçla gelen kişiler tarafından götürüldüğünü öğrendiğini beyan etmiştir.

iii. M.T. atışmanın devam ettiği sırada bir numaralı kulenin olduğu nizamiye bölgesinden "*Dur, gelme!*" şeklinde bağırılar duyduğunu, bunun üzerine karakol komutanının "*Araca ateş etmeyin!*" diye bağırdığını ancak kulelerdeki personelin bunu duyup duymadığını bilmediğini beyan etmiştir.

iv. Y.K. Çatışma sırasında santralde görev yaptığını, karakol komutanının emriyle yaralılar için telsiz aracılığıyla helikopter talep ettiğini, 20-25 dakika sonra helikopterin gelerek yaralıları aldığını, devamında karakolu arayan başvurucu Alişan İlkbahar'la telefonla görüştüğünü, bu kişinin oğlunun sırtından yaralandığını söylemesi zerine 112 Acil hattını aradığını beyan etmiştir. Y.K. ayrıca 112 hattındaki görevlinin çatışma nedeniyle bölgeye gelmelerinin riskli olduğunu

söylemesi üzerine çatışmanın sona erdiğini ve ekiplerin gelmesinin uygun olduğunu belirttiğini, görevlinin "Tamam, göndeririz." diyerek telefonu kapattığını beyan etmiştir.

v. İfadeleri alınan birçok görevli çatışmanın devam ettiği sırada M.İ.nin içinde olduğu aracın hızlıca bir numaralı kulinin bulunduğu nizamıyeye doğru geldiğini araca durması yönünde uyarılarda bulunulduğunu duyduklarını/gördüklerini beyan etmiştir. On.L. ve U.D. dur ihtarına uymayan aracı durdurmak için havaya uyarı ateşi açtıklarını, K.Ö. ise aracın 20-25 metre önüne doğru ateş ettiğini beyan etmiştir. E.A. ve Me.A., Jandarma Er U.D.nin uyarı amacıyla havaya bir el ateş ettiğini gördüklerini ifade etmiştir. Jandarma görevlileri U.D., E.A., Me.A., Mu.A., Me.Ta., O.E. ve İ.E. araç seyir hâlindeyken ön tarafındaki yoldan kalkan tozlar nedeniyle araca ateş edildiğini anladıklarını beyan etmiştir. Yine Me.A., Mu.A., Me.Ta., O.E. ve İ.E. On.L., B.K., İ.M., A.Ö., H.D., S.Ş., Oğ.L. ve M.A. karakola yaklaşan araç durduğunda içinden biri yaralı iki kişinin indiğini, bu kişilerden birinin telefonla görüşmeye başladığını, yaklaşık beş dakika sonra siyah renkli bir aracın olay yerine gelerek gri renkli araca geri geri yaklaştığını, siyah renkli araçtan inen kişilerin gri renkli aracın bagajındaki bazı eşyaları ve yaralı şahsı aldıktan sonra olay yerinden ayrıldıklarını, götürülen eşyanın ne olduğunu görmediklerini beyan etmiştir.

11. Başvurucu Alişan İlkbahar 3/8/2016 tarihinde Hozat Cumhuriyet Başsavcılığında müşteki sıfatıyla ifade vermiştir. İfade alma işlemine katılan müşteki vekili olayın aydınlatılmasına katkı sağlayacak en önemli delilin olay yerinde yapılacak keşif olduğunu ve mermi çekirdeklerinin bulunabilmesi için titiz bir araştırma yapılması gerektiğini ifade ederek müştekilerin katılımıyla olay yerinde keşif yapılmasını talep etmiştir. Başvurucu Alişan İlkbahar'ın ifadesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Ben olay günü imza yükümlülüğümü yerine getirmek amacıyla oğlum [M.] ile birlikte Dalören Jandarma Karakoluna gitmek için oğluma ait araç ile yola çıktık. Saat 07:40 sıralarında karakol yolunda ilerlerken silah sesleri duyduk ve aracı durdurduk. Yaklaşık 10 saniye sonra karakola doğru tekrar hareket etmeye başladık. Sonra aracımıza ateş etmeye başladılar. Bu sırada oğlum [M.] camdan kafasını dışarı çıkartarak karakola işaret yaptı. Ellerini kaldırarak 'Biz köylüyüz, bize ateş etmeyin' dedi. Sonrasında tekrar aracın koltuğuna oturdu ve bana vurulduğunu söyledi. Sonrasında ateş kesildi. Herhangi bir silah sesi duymadım. Hemen araçtan inip oğlumu araçtan çıkarttım. Karakola seslendim, yaralı var yardım edin dedim. Ancak kimse yardıma gelmedi. İlk ambulansı aradım. Yarım saat ambulansı bekledikten sonra evimi aradım. Evdekiler inşaatta çalışan soy ismini hatırlayamadığım Vanlı [A.] ustaya durumu söylemişler. 10 dakika sonra da kendisine ait olan siyah renkli araç ile olay yerine geldi. Yanında eşim ve kızım bulunuyordu. Bizim aracın arka tarafında araç durdu. Aracın yanında bulunan oğlumu gelen araca taşıdık. Onlar oğlumu hastaneye götürmek için yola çıktılar. Ben aracın başında aracı çekmek için bekledim. Oğlumu ilkin Hozat İlçe Devlet Hastanesine getirdiler. İlçeden ambulans ile Tunceliye sevk edildi. Ben olayın hemen sonrasında ambulans çağırıldığında durumu Kaymakama iletmışler. Kaymakam da oradaki sağlık personeline güvenliğini alabileceklerse gidin demiş. Ancak olay yerine gelen herhangi bir ambulans olmadı. Oğlum Tunceli Devlet Hastanesine götürüldükten sonra vefat etti.

Ben oğlumu araçtan indirdikten ve gelen araçla hastaneye gönderdikten sonra kendi aracımızı az ileriye ittim. Bu nedenle aracın olduğu yerde kan bulunmuyordu. Kanın bulunduğu yerde aracımız isabet aldı. Karakolda görev yapanların iddia ettiği gibi bizim araçla karakolun kapısına kadar gitmemiz söz konusu değildir. Kaldı ki saldırı sonrasında

aracımız çalışmıyordu. Aracı o kadar geriye de götürmem mümkün değildir. Aracımız hala Karakolun önünde beklemektedir.

...

Karakola doğru gittiğimizde bize kimse dur işareti yapmadı. Yahut durmamız yönünde bir uyarıda bulunulmadı, ben duymadım. Oğlumu hastaneye gönderdikten sonra karakola helikopter geldi. Beni daha sonra karakoldan çağırıldılar. Karakolda ne isim olduğunu sordular. Ben de kendilerine, imza atmak için geldiğimi söyledim. Bizi neden taradıklarını sordum. Bana çatışma olduğunu söylediler. Ben çatışma olduğuna inanmadım. Bunun üzerine karakoldan iki tane yaralıları olduğunu bana söylediler. Ben oğlumun da isabet aldığını söyledim. Ancak bunun üzerine hiçbirşey demediler. Yaklaşık bir saat beni karakolun önünde beklettiler. İfademi alacaklarını, gidemeyeceğimi söylediler. Ben gitem gerektiğini söyleyince beni bıraktılar."

12. Başvurucular vekili 9/8/2016 tarihli dilekçeyle olay yerinde müştekiler, şüpheli jandarma görevlileri ve bilirkişi eşliğinde keşif yapılması, olay yerine ambulans gönderilmemesinden sorumlu olan kamu görevlilerinin ifadelerinin alınmasını talep etmiştir.

13. Başvurucu Ebru İlkbahar Demirtaş 12/8/2016 tarihli savcılık ifadesinde kardeşi M.İ.nin yaralandığını haber alır almaz inşaatçı çalışan usta A.yla birlikte A.nın aracıyla olay yerine gittiklerini, bir süre ambulans beklediklerini, yardım gelmemesi üzerine M.İ.yi kendilerinin hastaneye götürdüklerini beyan etmiş; M.İ.yi öldüren askerî personel ile zamanında müdahalede bulunmayan sağlık çalışanlarından şikâyetçi olmuştur. Aynı tarihte ifade veren başvuru Canan Zakalek olay günü köyde olmadığını beyan etmiş, diğer başvuru Nuriye Saltık ve Arzu İlkbahar ise Ebru İlkbahar Demirtaş'ın anlatımını destekler mahiyette açıklama yapmıştır. Başvuru Ebru İlkbahar Demirtaş'ın ifadesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Olay günü tam hatırlamamakla birlikte sabah saat 08:10 sıralarında kardeşim ve babam evden birlikte babamın imza yükümlülüğü bulunduğundan dolayı ayrıldılar. Daha sonra saat 08:40 da babam benim kullanmış olduğum yukarıdaki numaramı aradı. Telefonda bana 'Endişelenme, korkmayın, karakoldan bize ateş ettiler taradılar. Evde ne kadar para varsa alıp karakola gelin' deyince ben, annem, kızkardeşim ve inşaatçı çalışan [A.] ustayla ve ona ait araçla karakola doğru gittik. Oraya vardığımızda kardeşim yerde yaralı bir vaziyette yatıyordu. Babam ise başında bekliyordu. Olay yerine vardığımızda ve öncesinde herhangi bir silah sesi duymadım. Köyümüz karakola yaklaşık 4 km mesafededir. Evde bulunduğumuz sırada silah sesleri işitmedik. Olay yerine vardığımızda olay yerinde herhangi bir asker görmedik. Karakola bağırarak yardım istedik. Kimse yardım için gelmedi. Olay yerinde bulunduğumuz sırada da kız kardeşim ambulansı aradı. Ancak tüm aramalarımıza rağmen olay yerine de ambulans gelmeyince kendi imkanlarımızla kardeşimi Hozat devlet Hastanesine getirdik. Helikopter talebinde bulunduk. Ancak helikopter talebine yanıt alamayınca ambulans ile Tunceli Devlet Hastanesine götürdük. Kardeşim yapılan tüm müdahalelere rağmen kurtarılamadı. Olay yerinde bulunduğumuz sırada helikopterin geldiğini görmedim. Duyduğum kadarıyla biz gittikten sonra olay yerine helikopter gelmiş. Ancak kardeşim için değil diğer yaralılar için karakola gelmiş."

14. Olay yerinden toplanan kovan ve fişekler üzerinde Diyarbakır Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürlüğüne yapılan inceleme neticesinde düzenlenen 11/8/2016 tarihli uzmanlık raporu soruşturma dosyasına sunulmuştur. Raporda, incelenen kovanların silahı tespit edilemeyen olaylar arşivinde kayıtlı kovanlarla irtibatı olmadığı belirtilmiştir.

15. Hozat Cumhuriyet Başsavcılığı 8/8/2016 tarihinde Telekomünikasyon İletişim Daire Başkanlığından başvuru Alişan İlkbahar'ın kullanıcısı olduğu cep telefonunun 1/8/2016 ile 2/8/2016 tarihleri arasındaki HTS kayıtlarını temin etmiştir.

16. Diyarbakır Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürlüğünce hazırlanan 15/8/2016 tarihli uzmanlık raporuna göre M.İ.nin el, yüz, mermi giriş deliği ve kıyafetlerinden alınan tüm svaplarda atış artıklarında bulunan *antimon* elementi tespit edilmiştir. Aynı raporda ayrıca pantolondaki bir adet delik etrafında atış artığına rastlanmaması ve gömlekte herhangi bir delik olmaması nedeniyle atış mesafesinin tayin edilemediği belirtilmiştir.

17. Başvurucular, Hozat Sulh Ceza Hâkimliğine 12/8/2016 tarihinde sundukları dilekçeyle olay yerinde keşif yapılması talebinde bulunmuştur. Dilekçede 1/8/2016 tarihinde gerçekleştirilen olay yeri inceleme işlemine müştekilerin katılımına imkân sağlanmadığını, bu işlemin keşif mahiyetinde olmadığını, M.İ.nin ölümüne neden olan merminin bulunmadığını, kendilerinin ve görevli askerlerin olay yerinde dinlenmediğini belirterek olay yerine ilişkin uzman bilirkişi raporu alınmadığı gerekçesiyle olay yerinde keşif yapılmasını talep etmiştir. Bu talep, Hozat Sulh Ceza Hâkimliği tarafından 15/8/2016 tarihinde müştekilerin bu yönde talepte bulunma haklarının olmadığı gerekçesiyle reddedilmiştir. Başvurucuların karara karşı yaptıkları itiraz ise Tunceli Sulh Ceza Hâkimliğince 23/9/2016 tarihinde kesin olarak reddedilmiştir.

18. Başvurucular 7/11/2016 tarihinde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru bulunmuş, 2016/23435 numaraya kayda alınan başvuru formunda olay yerinde keşif yapılmaması ve ölüm olayına ilişkin etkili soruşturma yürütülmemesi nedeniyle yaşam hakkı ve adil yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

19. Hozat Cumhuriyet Başsavcılığı soruşturma dosyasını 17/11/2016 tarihli yetkisizlik kararı ekinde Tunceli Cumhuriyet Başsavcılığına göndermiştir.

20. Olay tarihinde M.İ.nin cesedi üzerinde ölü muayene ve otopsi işlemleri yapılmıştır. Malatya Adli Tıp Grup Başkanlığı tarafından düzenlenen 18/4/2017 tarihli otopsi raporuna göre ölüm ateşli silah mermi çekirdeği ve ateşli silah ürünü nedeniyle oluşan iç organ yaralanmasından gelişen iç ve dış kanama sonucu meydana gelmiştir. Ayrıca raporda şu hususlar yer almaktadır:

i. Cesedin göğüs bölgesinde sol tarafta iki, sağ uyluk üst kısmında ise bir ateşli silah mermi çekirdeği giriş yarası tespit edilmiştir. Sırt bölgesi sağ alt tarafında ise bir ateşli silah mermi çekirdeği çıkış yarası görülmüştür.

ii. Atışlar elbiseli bölgeye isabet ettiğinden kesin atış mesafesi tayin edilememiştir. Bu yöndeki değerlendirme için olay anında kişinin üzerinde bulunan ve delik ihtiva eden giysilerin yıkanmadan incelenmek üzere Adli Tıp Kurumu Fizik İhtisas Dairesine gönderilmesi gerekir.

iii. Cesetten 2,2x1,1x0,1cm ve 0,5x0,3x0,1cm boyutlarında metalik iki cisim elde edilerek Malatya Cumhuriyet Başsavcılığına teslim edilmiştir.

21. Müstekiler vekili 11/8/2017 tarihinde soruşturma dosyasının bir örneğini Tunceli Cumhuriyet Başsavcılığından temin etmiştir.

22. M.İ.nin vücudundan çıkan iki metal cisim üzerinde Diyarbakır Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürlüğünce yapılan inceleme neticesinde düzenlenen 14/12/2017 tarihli uzmanlık raporunda söz konusu materyallerde teşhis ve tespite elverişli nitelikte herhangi bir karakteristik iz bulunmadığı belirtilmiştir.

23. Tunceli Cumhuriyet Başsavcılığı 27/12/2017 tarihli müzekkereyle Tunceli İl Jandarma Komutanlığından olayın faillerinin araştırılmasını talep etmiştir. Başsavcılığa gönderilen cevabi yazı ekindeki 5/1/2018 tarihli Araştırma Tutanağı'na göre 15/3/2017 tarihinde silahlı ve teçhizatlı olarak teslim olan MLKP örgütü mensubu E.Ç. ifadesinde, söz konusu silahlı saldırının kod adları *Ferdi, Zilan, Munzur ve Derya* olan TKP/ML-TİKKO mensuplarınca yapıldığını beyan ettiği ifade edilmiştir. Başsavcılığın talebi üzerine kimlik bilgileri tespit edilen ve örgüt mensubu oldukları değerlendirilen K.D. ve C.S. hakkında Tunceli Sulh Ceza Hâkimliğinin 18/1/2018 tarihli kararıyla yakalama emri düzenlenmiştir.

24. Anayasa Mahkemesi 2/7/2018 tarihinde 2016/23435 numaralı bireysel başvurunun başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar vermiştir. Karar, başvuru vekiline 6/7/2018 tarihinde tebliğ edilmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"1/8/2016 tarihinde Tunceli ili Hozat ilçesi Dalören Jandarma Karakolu önünde gerçekleşen ölüm olayıyla ilgili Başsavcılık tarafından yürütülen soruşturma devam etmekte iken başvurucular yürütülen soruşturmanın sonucunu beklemeden keşif talebinin reddine dair işlemle ilgili bireysel başvuruda bulunmuşlardır. Ancak şu aşamada sadece keşif talebinin reddi nedeniyle soruşturmanın etkisiz olduğu söylenemez. Ancak yürütülen soruşturmanın makul bir süreye ulaşması durumunda bile soruşturmada ilerleme yoksa veya soruşturma artık etkisiz bir hâl almışsa bu durumda başvuruculardan soruşturmanın sonucunu beklemelerini istemek makul olmayacak ve başvurucuların şikâyetlerini Anayasa Mahkemesine sunmaları mümkün olacaktır. Bu çerçevede başvurucuların hukuk sisteminde mevcut idari ve yargısal yolları tüketmeksizin bireysel başvuruda bulundukları anlaşılmaktadır."

25. Müstekiler vekili 14/8/2018 tarihinde Tunceli Cumhuriyet Başsavcılığına sunduğu dilekçeyle diğerlerinin yanı sıra karakol personelinin ifadesinin şüpheli sıfatıyla alınması, ölüme neden olan mermi kovanının bulunması, M.İ.nin ölümü ile karakola yapılan saldırıya ilişkin soruşturmaların ayrılması, atış mesafesinin tayini için kıyafetlerin başka bir laboratuvara gönderilmesi ve sorumlular hakkında kamu davası açılması talebinde bulunmuştur. Müstekiler vekili ayrıca iki yıldır ciddi, etkili ve hızlı bir soruşturma yapılmaması nedeniyle yaşam hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

26. Tunceli Emniyet Müdürlüğünün 16/10/2018 tarihli yazısıyla, eyleme katıldığı değerlendirilen şüpheli C.S. hakkında beyanda bulunan H.D.nin ifade ve Teşhis Tutanaqları soruşturma dosyasına gönderilmiştir. Söz konusu tutanaklarda C.S.nin örgüt üyesi olduğuna dair anlatımlar olduğu ancak saldırı ve ölüm olayına ilişkin herhangi bir açıklamanın yer almadığı görülmüştür.

27. Başvurucular 2/9/2020 tarihinde işbu bireysel başvuruda bulunmuştur.

28. Tunceli Cumhuriyet Başsavcılığı soruşturma dosyasını 24/3/2022 tarihli yetkisizlik kararı ekinde Hozat Cumhuriyet Başsavcılığına göndermiştir.

29. Yetkisizlik kararından sonra Hozat Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen soruşturma kapsamında, saldırıyı gerçekleştiren meçhul şüphelilerin tespiti ve haklarında yakalama emri düzenlenen şüphelilerin akıbetlerinin araştırılması amacıyla muhtelif tarihlerde müzekkereler yazılmıştır. Soruşturma kapsamında anılan müzekkereler haricinde ölümün meydana gelme koşullarına ilişkin herhangi bir işlem yapılmamıştır. Söz konusu soruşturma bireysel başvurunun incelendiği tarih itibarıyla devam etmektedir.

B. Saldırıya İlişkin Açılan Kamu Davası Süreci

30. PKK/KCK silahlı terör örgütü üyesi olduğu şüphesiyle yakalanan O.Ö'nün karakola yapılan saldırıya katılan kişilerden birisinin *Halo* kod adlı S.G. olduğunu duyduğu yönündeki beyanı üzerine bu kişi hakkında Tunceli Cumhuriyet Başsavcılığınca yeni bir soruşturma başlatılmıştır.

31. Başsavcılık, S.G. hakkında karakola yapılan silahlı saldırı kapsamındaki eylemler ile birlikte M.İ.ye karşı kasten öldürme suçundan cezalandırılması talebiyle iddianame düzenlemiştir. S.G. hakkında Tunceli 1. Ağır Ceza Mahkemesi (Mahkeme) nezdinde muhtelif terör eylemlerine ilişkin olarak görülen kamu davası ile birleştirme talebiyle düzenlenen 28/9/2022 tarihli iddianamenin ilgili kısmı şöyledir:

" ...

Toplanan deliller ve tüm dosya kapsamından; yakalanmadan önce bir çok ilk derece mahkemesi ve yüksek mahkeme kararıyla silahlı terör örgütü olduğu kabul edilen TİKKO terör örgütü içerisinde Halo kod adıyla silahlı faaliyet yürüten şüphelinin örgütün Türkiye Cumhuriyeti Anayasasını cebir ve şiddet kullanarak değiştirme şeklindeki nihai amacını gerçekleştirmeye yönelik olarak bir çok eylemsel faaliyette bulunduğu, bu bağlamda katilim sağladığı eylemlerden birinin de 01/08/2016 tarihinde Hozat Dalören Jandarma Karakol Komutanlığına saldırı eylemi olduğu, şüpheli ve beraberindeki diğer örgüt mensuplarının gerçekleştirdikleri bu eylem nedeniyle karakolda görevli J. Ast. [R.Y.nin] sol karın boşluğundan; J.Er [M.A.T.nin] ayağından yaralanmasına; olay günü karakola gitmekte olan sivil araçta bulunan maktul [M.İ.nin] ise ölümüne sebebiyet verdikleri, şüphelinin de aralarında bulunduğu örgüt mensuplarının asıl amaçlarının karakolda görev yapan ve olay sırasında karakol ihata duvarı dışında bulunan köpeklerle yem vermekte olan askeri personeller [M.A.T.], [R.Y.] ve [N.A.yı] üstlendikleri kamu görevinden dolayı öldürmek olduğu ancak eylemlerinin teşebbüs aşamasında kaldığı, bu haliyle şüphelinin diğer örgüt mensuplarıyla fikir ve eylem birliği içerisinde gerçekleştirdiği bu eylemin amaç suçun işlenmesi doğrultusundaki örgütsel bağlılık ile ülke genelindeki organik bütünlüğüne göre üyesi bulunduğu silahlı terör örgütünün, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasını cebir ve şiddet kullanarak değiştirme amacını gerçekleştirme tehlikesi yaratabilecek nitelikte olduğu, bu sebeple şüphelinin amaç suç olan anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs suçundan da sorumlu tutulması gerektiği... [anlaşılmıştır.]"

32. Söz konusu iddianamenin kabulüyle açılan kamu davası S.G. hakkında devam eden dava ile birleştirilerek görülmüştür. Kovuşturma evresinde jandarma görevlileri R.K., Mu.A., Me.A., On.L., B.K., S.Ş., H.D., M.T., O.E., İ.M. ve İ.A. tanık sıfatıyla, R.Y. ve N.A. ise müşteki sıfatıyla dinlenmiştir. Yine katılan olarak dinlenen Alişan İlkbahar olay günü kendilerine sadece karakoldan ateş edildiğini beyan etmiştir. Sanık S.G. silahlı saldırı eylemine katıldığı yönündeki isnadı kabul etmemiş, soruşturma evresinde aleyhe ifade veren tanık O.Ö. ise sanığı tanıdığını ancak eylemleri hakkında bilgi sahibi olmadığını ifade etmiştir.

33. Mahkeme S.G.nin saldırıyı gerçekleştiren kişilerden olduğuna dair yeterli delil bulunmadığı gerekçesiyle karakola yapılan saldırı ve M.İ.nin ölümü nedeniyle yöneltile isnatlar yönünden 14/4/2025 tarihinde beraat kararı vermiştir. Tunceli Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından bu karara karşı istinaf kanun yoluna başvurulmuştur. Bireysel başvurunun incelendiği tarih itibarıyla yargılamanın istinaf kanun yolu aşamasında devam ettiği tespit edilmiştir.

C. Ön İnceleme Süreci

34. Başvurucu Ebru İlkbahar Demirtaş M.İ. için iki defa ambulans istenmesine rağmen sağlık görevlilerinin olay yerine gelmediğini, ambulansın bizzat Hozat kaymakamı tarafından engellendiğini, M.İ.yi kendi araçlarıyla hastaneye götürdüklerini, dile getirdikleri helikopter taleplerinin sonuçsuz kaldığını iddia ederek ilgililer hakkında 1/8/2016 tarihinde şikâyetçi olmuştur.

35. Söz konusu şikâyet üzerine başlatılan ön inceleme neticesinde hazırlanan 23/9/2016 tarihli raporda ambulansın gidişinin kaymakamlık tarafından engellenmesinin söz konusu olmadığı belirtilmiştir. Raporda ayrıca olayla ilgili ilk çağrı saatinin 08.40.37, hareket saatinin ise, 09.00.00 olduğu, 20 dakikalık gecikmenin olay yerinin güvenli olup olmadığı hususunda yapılan telefon görüşmelerinden kaynaklandığı belirtilmiştir.

36. Tunceli Valiliği 27/9/2016 tarihinde kaymakam ve ilgili sağlık görevlileri hakkında soruşturma izni verilmemesine karar vermiştir.

D. Tam Yargı Davası Süreci

37. Başvurucular, idarenin ağır hizmet kusurunun bulunduğunu ileri sürerek ölümden kaynaklanan maddi ve manevi zararlarının giderilmesi talebiyle 5/5/2017 tarihinde tam yargı davası açmış; dava dilekçesinde hizmet kusurunu karakol görevlilerinin eylemlerine dayandırmış, acil sağlık hizmetlerine erişim sağlanmaması veya geç sağlanmasına ilişkin bir iddiada bulunmamıştır.

38. Erzincan İdare Mahkemesi (İdare Mahkemesi) 30/11/2018 tarihli kararında M.İ.nin terör eylemi sonucu ölmesi nedeniyle uyumsuzluğun maddi tazminat talepleri bakımından 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılana Hakkında Kanun kapsamında, manevi tazminat talepleri bakımından ise sosyal risk ilkesi kapsamında çözümleneceğini belirtmiştir. İdare Mahkemesi bu değerlendirme çerçevesinde davanın manevi tazminat talebi yönünden kısmen kabulüyle davacılara toplam 140.000 TL ödenmesine karar vermiştir. Öte yandan İdare Mahkemesi, Tunceli Valiliği Zarar Tespit Komisyonu (Komisyon) tarafından başvurularda 35.947,10 TL ödeme yapılması nedeniyle maddi tazminat talebinin reddine karar vermiştir. Başvurucular, karara karşı istinaf kanun yoluna başvurmuştur.

39. Erzurum Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesi davaya konu olaya ilişkin olarak yürütülen ceza soruşturması sonucuna göre öncelikle hizmet kusuru olup olmadığının belirlenmesi gerektiği şeklindeki gerekçeyle istinaf talebinin kabulüne ve İdare Mahkemesi kararının kaldırılmasına karar vermiştir.

40. İdare Mahkemesi 23/9/2021, 6/10/2022 ve 16/5/2025 tarihlerinde tam yargı davasının M.İ.nin ölümüne ilişkin ceza soruşturması sonucunda karar verilinceye kadar bekletilmesine karar vermiştir. Söz konusu tam yargı davası bireysel başvurunun incelendiği tarih itibarıyla derdesttir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

41. Anayasa Mahkemesinin 24/12/2025 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Adli Yardım Talebi

42. Anayasa Mahkemesinin *Mehmet Şerif Ay* ([2. B.], B. No: 2012/1181, 17/9/2013) kararında belirtilen ilkeler dikkate alınarak geçimini önemli ölçüde güçleştirmeksizin yargılama giderlerini ödeme gücünden yoksun olduğu anlaşılan başvuru sahiplerinin açıkça dayanaklı yoksun olmayan adli yardım taleplerinin kabulüne karar verilmesi gerekir.

B. Güç Kullanımı Nedeniyle Yaşam Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

1. Başvurucuların İddiaları ve Bakanlık Görüşü

43. Başvurucular; imza yükümlülüğünü yerine getirmek için düzenli olarak karakola giden babasına olay günü eşlik eden M.İ.nin güvenlik güçleri tarafından gerekli olmadığı hâlde açılan ateş sonucu öldüğünü ileri sürmüştür. Ayrıca olay yeri incelemesinin gereği gibi yapılmaması, bu inceleme sırasında hazır bulundurulmamaları, keşif taleplerinin reddedilmesi, şüpheli jandarma görevlilerinin ifadelerinin yine aynı karakolda görevli kişilerce tanık sıfatıyla alınması, dilekçelerinin sonuçsuz bırakılması, soruşturmaya etkili şekilde katılım imkânı sağlanmaması, aradan geçen süreye rağmen ölümün gerçekleşme koşullarının ve sorumlularının belirlenmemesi nedeniyle etkili soruşturma yürütülmediğini beyan ederek yaşam hakkı, adil yargılanma hakkı ve etkili başvuru hakkının ihlal edildiğinden yakınmıştır.

44. Bakanlık görüşünde öncelikle başvuru sahiplerinin İçişleri Bakanlığı aleyhine tam yargı davası açtıkları, bu davanın derdest olduğu ve Komisyonun kendilerine 35.947,10 TL ödenmesine karar verdiğine ilişkin olarak Anayasa Mahkemesine bilgi vermeyerek başvuru hakkını kötüye kullandıkları, bu nedenle başvurunun reddine karar verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca somut olayda devletin etkili bir yargısal sistem kurma yönündeki pozitif yükümlülüğü kapsamında mağdurlara hukuki ve idari başvuru yollarının açık olmasının yeterli olabileceği ifade edilerek başvuru sahiplerine Komisyon kararıyla belirli bir ödeme yapılması ve açılan tam yargı davasının devam etmesi nedeniyle başvuru sahiplerinin mağduriyetlerinin devam edip etmediği ve etkili iç hukuk yollarını tüketip tüketmedikleri hususlarındaki değerlendirmenin Anayasa Mahkemesinin takdirinde olduğu açıklanmıştır. Esasa ilişkin olarak öncelikle ölümü doğuran olaylar zincirinin nasıl geliştiği ve varsa sorumluların kimler olduğu hususunda soruşturma mercileri tarafından yapılan bir değerlendirme olmaması nedeniyle devletin yaşam hakkı kapsamındaki negatif yükümlülüğünü ihlal ettiği yönündeki iddia ile ilgili olarak bu aşamada bir karar verilip verilemeyeceği hususunun Anayasa Mahkemesinin takdirinde olduğu belirtilmiştir. Ayrıca ölüm olayının akabinde derhâl başlatılan soruşturmada Cumhuriyet savcısının büyük bir titizlikle ve süratle hareket ettiği, gerekli olan her türlü adımı attığı, iddiaların gerçekliğini

ortaya çıkarmak amacıyla her türlü ve objektif delilin temini cihetine gittiği ve soruşturmanın derdest olduğu bildirilmiştir.

45. Başvurucular, Bakanlık görüşüne karşı beyanlarında yakınlarının güvenlik güçleri tarafından bilinçli şekilde açılan ateş sonucu öldüğünü beyan ederek tam yargı davasının etkili bir başvuru yolu olmadığını ileri sürmüş, başvuru formundaki iddialarını tekrarlamıştır.

2. Değerlendirme

46. Başvurucuların ihlal iddialarının yaşam hakkı kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

47. Anayasa'nın "*Devletin temel amaç ve görevleri*" başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"Devletin temel amaç ve görevleri, ... kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır."

48. Anayasa'nın "*Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması*" başlıklı 13. maddesi şöyledir:

"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

49. Anayasa'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17. maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı ile dördüncü fıkrası şöyledir:

"Herkes, yaşama ... hakkına sahiptir.

...

Meşru müdafaa hali, yakalama ve tutuklama kararlarının yerine getirilmesi, bir tutuklu veya hükümlünün kaçmasının önlenmesi, bir ayaklanma veya isyanın bastırılması veya olağanüstü hallerde yetkili merciin verdiği emirlerin uygulanması sırasında silah kullanılmasına kanunun cevaz verdiği zorunlu durumlarda meydana gelen öldürme fiilleri, birinci fıkra hükmü dışındadır."

a. Kabul Edilebilirlik Yönünden

50. Başvurucular, yakınlarının ölümüyle ilgili olarak Hozat Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen derdest bir ceza soruşturması ile Tunceli 1. Ağır Ceza Mahkemesince görülen ve istinaf aşamasında bir kamu davası bulunduğu sırada bireysel başvuru yapmıştır. Somut olayda başvurucuların bireysel başvuruda bulunmak için anılan soruşturma ve ceza davasının sonuçlanmasını beklemesinin gerekip gerekmediği, bu bağlamda başvuruyu süresinde yapıp yapmadıkları değerlendirilmelidir. Ne var ki söz konusu değerlendirmenin yapılabilmesi başvurunun esası hakkında inceleme yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu zorunluluk uyarınca kabul edilebilirlik incelemesi esas incelemesi ile birlikte

yapılacaktır (benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. *Okan Göçer* [2. B.], B. No: 2017/29596, 13/1/2021).

51. Öldürme yükümlülüğünün söz konusu olduğu bir durumda başvuru hukukunun mağdur sıfatının ortadan kalkması, ihlalin yargılama makamlarınca açıkça veya özü itibarıyla kabul edilerek sorumluların eylemlerine uygun ve yeterli cezalarla cezalandırılmalarına, ölümden doğan zararları için başvuru hukukuna tazminat ödenmesine ya da buna ilişkin etkili bir yol sağlanmasına bağlıdır (*Şehap Korkmaz ve diğerleri* (2) [1. B.], B. No: 2021/29627, 13/3/2025, § 54). Bu nedenle başvuru hukukuna sosyal risk ilkesi uyarınca tazminat ödenmesi ya da tam yargı davasının devam etmesi başvuru hukukunun mağdur sıfatının ortadan kalkmasına imkân vermez. Ayrıca tam yargı davasıyla ilgili süreç hakkında bilgi verilmemesi, başvuru hakkının kötüye kullanılması olarak kabul edilemez.

b. Esas Yönünden

i. Genel İlkeler

52. Yaşam hakkı kapsamındaki pozitif yükümlülükleri kapsamında devlet, yaşam hakkını korumak için oluşturulan yasal ve idari çerçevenin gereği gibi uygulanmasını ve bu hakka yönelik ihlallerin durdurulup cezalandırılmasını sağlayacak etkili bir yargısal sistem kurmakla yükümlüdür. Bu usul yükümlülüğü şüpheli her ölüm olayının sorumlularının belirlenmesini ve gerekiyorsa cezalandırılmasını sağlayabilecek etkili bir soruşturma yürütülmesini gerektirir (*Cemil Danışman* [1. B.], B. No: 2013/6319, 16/7/2014, §§ 43, 95; *Fatma Akın ve Mehmet Eren* [GK], B. No: 2017/26636, 10/11/2021, § 97).

53. Kolluk görevlilerinin güç kullanması sonucu meydana gelen ölüm olayları hakkında yürütülmesi gereken soruşturma, şüphesiz ceza soruşturmasıdır (*Okan Göçer*, § 58). Bu tür soruşturmanın Anayasa'nın 17. maddesinin gerektirdiği şekilde etkili olduğunun kabul edilebilmesi için soruşturma makamları resen harekete geçerek ölüm olayını aydınlatabilecek ve sorumluların belirlenmesini sağlayabilecek bütün delilleri tespit etmesi, olaya karışan kişilerden bağımsız olmalı, soruşturmayı makul bir özen ve süratle yürütmeli, soruşturma veya sonuçları gerektiği ölçüde kamu denetimine açık olmalı ve meşru menfaatlerini korumak için ölen kişinin yakınları soruşturma sürecine gerekli olduğu ölçüde katılabilir. Ayrıca soruşturma sonucunda alınan karar, soruşturmada elde edilen tüm bulguların kapsamlı, nesnel ve tarafsız bir analizine dayanmalı; kullanılan gücün gerekliliği ve orantınlılığı hususunda değerlendirme içermelidir (*Cemil Danışman*, §§ 98-100; *Fatma Akın ve Mehmet Eren*, § 99). Sözü edilen soruşturmanın temel amacı, yaşam hakkını koruyan mevzuat hükümlerinin etkili bir şekilde uygulanmasını ve vuku bulan ölüm olayında sorumlular ile sorumlulukları tespit etmektir (*Cemil Danışman*, § 97; *Narin Kurt* [GK], B. No: 2018/2540, 1/12/2022, § 91).

54. Soruşturmanın yeterince bağımsız olup olmadığı soruşturmaya özel bütün koşullara ve soruşturmadaki unsurların ölümün koşullarını tespit etme ve sorumluları cezalandırma yeterliliğini riske atıp atmadığına, riske atıyorsa ne ölçüde riske attığına bağlıdır (*Mahpulah Özarslan* [2. B.], B. No: 2016/12544, 15/9/2020, § 65).

55. Etkili soruşturma yürütme, bir sonuç yükümlülüğü değil uygun araçların kullanılması yükümlülüğüdür. Anayasa'nın 17. maddesi başvuru hukukuna üçüncü kişileri bir suç nedeniyle yargılatma ya da cezalandırma hakkı vermediği gibi devlete tüm yargılamaları mahkûmiyetle sonuçlandırma ödevi de yüklemeyiz (*Fatma Akın ve Mehmet Eren*, § 98).

ii. İlkelerin Olaya Uygulanması

56. Çatışma olayını haber alan Hozat Cumhuriyet Başsavcılığı meydana gelen ölüm ve yaralanmalara ilişkin olarak resen soruşturma başlatmıştır. Bu kapsamda Cumhuriyet savcısı aynı gün olay yerine gelerek incelemelerde bulunmuş, olay yeri inceleme görevlileri tarafından olay yerinin fotoğrafları çekilmiş, kroki çizilmiş ve delil teşkil edebilecek bulgular muhafaza altına alınmıştır. M.İ.nin cesedi üzerinde ölü muayene ve otopsi işlemleri yapılarak kesin ölüm nedeni belirlenmiştir. Karakol bölgesinden temin edilen boş kovan ve fişekler üzerinde balistik inceleme, M.İ.nin cesedinden elde edilen svaplar ve kıyafetler üzerinde ise atış artığı ve atış mesafesi tayini incelemesi yapılmıştır. Başvurucuların konuya ilişkin ifadeleri müşteki sıfatıyla Cumhuriyet savcısı tarafından alınmıştır.

57. Başvuruya konu olayda soruşturma mercileri olayın gerçekleşme koşullarının tespiti için birtakım soruşturma işlemleri yapsa da soruşturmada bazı eksiklikler göze çarpmaktadır. Bu eksiklikler temelde başvurucuların yakınının ölümüne neden olan ateşli silahın teröristlere mi yoksa karakolda görevli olan askerlere mi ait olduğunun belirlenmesine ilişkindir. Olay yeri inceleme raporu ve ekindeki olay yeri krokisi ile müşteki Alişan İlkbahar ve karakolda görevli personelin beyanından saldırı sırasında teröristlerin olduğu bölge, M.İ.nin kullandığı aracın konumu, askeri personelin teröristlere karşılık verdiği nöbet kuleleri ve mevzilerin belirli olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca M.İ.nin kullandığı araca ve M.İ.nin bedenine isabet eden mermilerin seyrettiği doğrultular da olay yeri inceleme raporu ve otopsi raporunda ortaya konulmuştur. Buna rağmen soruşturma mercilerinin ölümüne neden olan mermilerin hangi bölgeden atıldığının tespiti amacıyla söz konusu veriler üzerinde bilirkişi incelemesi yaptırması ölüm olayının aydınlatılmasını ve sorumluların belirlenmesini sağlayacak önemli bir delilin toplanmadığı anlamına gelmektedir.

58. Yine M.İ.nin kullandığı araca doğru birden fazla defa ateş edildiğini gösteren bulgular karşısında olaydan hemen sonra yapılan ve başvurucuların hazır bulunmadığı olay yeri incelemesi kapsamında yol üzerindeki aracın içinde ve çevresinde herhangi bir mermi çekirdeği veya parçası bulunamaması yapılan işlemlerin sıhhatine ilişkin kuşku uyandırmaktadır. Somut olayın kendine has koşullarında anılan materyallerin temini sorumluların belirlenmesi açısından oldukça önemli olduğundan başvurucuların olay yerinde yeniden ve daha detaylı bir inceleme ve keşif yapılması yönündeki taleplerinin somut bir gerekçe bildirilmeden kabul edilmemesi delillerin toplanmasında bir eksiklik olarak kabul edilebilir. Dahası olay yerine sonradan gelerek M.İ.yi hastaneye götüren siyah renkli aracın sürücüsü A.nın kimlik bilgilerinin tespiti ve olaya ilişkin beyanının alınmaması soruşturma mercilerinin delillerin toplanmasında özensiz davrandığını ortaya koymaktadır.

59. Somut olayda karakolda görevli askeri personelin beyanı yine aynı karakolda görev yapan R.K. ve M.T tarafından, Karakol Komutanı R.K.nın ifadesi ise ilçe jandarma komutanı tarafından alınmıştır. Ayrıca olay tarihinden bu yana hiçbir karakol görevlisi soruşturmada görev alan Cumhuriyet savcıları tarafından dinlenmemiştir. Başvurucuların M.İ.nin karakoldan açılan ateş sonucu öldüğü yönündeki iddiaları ve anılan işlemleri gerçekleştiren personelin olaya karşı kişilerin bağımsız olmaması karşısında başvuruya konu soruşturmanın yeterince bağımsız olduğunu kabul etmek mümkün görünmemektedir.

60. Soruşturmanın etkili olabilmesi için olması gereken bir diğer unsur başvuru yakınlarının soruşturma işlemlerine katılımlarının sağlanması ve soruşturmanın gerektiği ölçüde kamu denetimine açık olmasıdır. Diğer taraftan soruşturmaya katılımın etkililiğinin seviyesi soruşturmanın kendine özgü koşullarına göre değişebilir. Ancak her hâükârda meşru

menfaatlerini korumak için ölenin yakınlarına, delilleri değerlendirmesini ve süreçteki kararlara/delillere itiraz edebilmesini sağlayacak imkânların sunulması gerekir. Aksinin kabulü katılımin sadece teorik olarak kabul edilmesi, pratikte sağlanmaması ve hakkın özünün zedelenmesi anlamına gelebilecektir (benzer değerlendirmeler için bkz. *Seyfullah Turan ve diğerleri* [1. B.], B. No: 2014/1982, 9/11/2017, § 187). Somut olayda soruşturma mercilerince herhangi bir kısıtlama tedbiri uygulanmamıştır. Başvurucular soruşturmanın en başından itibaren dosya kapsamında toplanan deliller ve yapılan işlemler hakkında bilgi sahibi olabilmiş, argümanlarını ve taleplerini ileri sürebilmiştir. Dolayısıyla başvurucuların soruşturmaya gerektirdiği ölçüde katılım sağlayabildikleri görülmüştür.

61. Somut başvuruda son olarak M.İ.nin ölümüyle ilgili olarak yürütülen ceza soruşturmasının makul sürede tamamlanıp tamamlanmadığı değerlendirilmelidir. 1/8/2016 tarihinde gerçekleşen ölüm olayına ilişkin olarak başlatılan soruşturma inceleme tarihi itibarıyla devam etmektedir. Dokuz yıldan uzun bir süredir devam eden soruşturmanın makul bir süratle yürütüldüğü söylenemez.

62. Öte yandan başvurucuların aynı olaya ilişkin olarak daha önceden yaptıkları bireysel başvuru Anayasa Mahkemesince 2/7/2018 tarihinde ceza soruşturması yolunu tüketmedikleri gerekçesiyle kabul edilemez bulunmuştur. Soruşturma dosyası incelendiğinde başvurucuların vekilleri vasıtasıyla 14/8/2018 tarihinde Tunceli Cumhuriyet Başsavcılığına verdikleri kapsamlı bir dilekçeyle soruşturmanın etkili soruşturma yükümlülüğü ilkeleri çerçevesinde ele alınarak neticelendirilmesini talep ettikleri görülmüştür. Başvurucuların söz konusu talepleriyle ilgili herhangi bir işlem yapılmadığı ve soruşturmada bir ilerleme sağlanmadığı kanaatine vararak soruşturmanın başlamasından 4 yıl 1 ay sonra ceza soruşturmasının etkili olmadığı iddiasını içeren somut başvuruyu yaptıkları anlaşılmıştır. Bireysel başvurudan sonraki süreçte de hâlihazırda Hozat Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen ceza soruşturması kapsamında esaslı bir işlem yapılmamıştır. Bununla birlikte Tunceli Cumhuriyet Başsavcılığınca S.G. hakkında ayrıca yürütülen soruşturma neticesinde bu kişi hakkında M.İ.ye yönelik olarak kasten öldürme suçundan iddianame düzenlenmiştir. İddianamenin içeriğine bakıldığında S.G.nin terör saldırısına katılanlardan olduğu yönündeki bir tanık beyanı haricinde M.İ.nin ölümü ile S.G.nin eylemi arasında herhangi bir bağ kurulmadığı, iddianamenin saldırıyı gerçekleştiren kişilerin gerçekleşen ölümden de sorumlu olduğu yönündeki bir yaklaşımla hazırlandığı görülmüştür. Dolayısıyla şüpheli S.G. hakkında devam eden ceza davasının ölümün gerçekleşme koşullarının belirlenmesi açısından başarı şansı sunduğunu kabul etmek mümkün görünmemektedir. Kaldı ki Mahkeme S.G.nin saldırıyı gerçekleştiren kişilerden olduğuna dair delil bulunmadığı gerekçesiyle beraat kararı vermiştir. Bu koşullar altında başvurunun vaktinden önce yapıldığını söylemenin mümkün olmadığı, başvuruda başvuru yollarının tüketilmesi ve süre aşımı yönlerinden herhangi bir eksiklik bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Muhterem İNCE bu sonuca katılmamıştır.

63. Yapılan bu tespitler bir bütün olarak değerlendirildiğinde -soruşturma sonucunda verilecek karardan bağımsız olarak- başvurucuların şikâyeti hakkında Anayasa'nın 17. maddesinin gerektirdiği şekilde etkili bir soruşturma yürütülmediği sonucuna varılmıştır.

64. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkının usul boyutunun ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

Muhterem İNCE bu sonuca katılmamıştır.

65. Anayasa Mahkemesi yaşam hakkının maddi boyutunun incelenebilmesi için gerekli nitelikteki kanıtın bulunmadığı bazı hâllerde incelemeyi usul boyutuna hasretmiştir (incelemenin usul boyutuna hasredildiği örnek kararlar için bkz. *Nezir Depren* [1. B.], B. No: 2015/6547, 9/10/2019; *Mahin Parjani ve diğerleri* [2. B.], B. No: 2015/19219, 10/10/2019; *Ahmet Kortak ve diğerleri* [1. B.], B. No: 2016/14603, 10/12/2019).

66. Başvuruya konu olayın gerçekleşme şartlarının belirlenememesi nedeniyle başvuru sahiplerinin yakınlarının güvenlik güçlerince öldürüldüğü yönündeki iddialarının değerlendirilmesine olanak verecek yeterlilikte Anayasa Mahkemesinin önünde bilgi veya bulgu yoktur. Dolayısıyla başvuru sahiplerinin yaşam hakkının devletin öldürmeme yükümlülüğüne ilişkin maddi boyutunun ihlal edildiğine ilişkin şikâyetleri bu aşamada değerlendirilememiştir.

C. Acil Sağlık Hizmetinin Geç Sağlanması Nedeniyle Yaşam Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

1. Başvurucuların İddiaları ve Bakanlık Görüşü

67. Başvurucular; talep etmelerine rağmen ambulansın olay yerine gelmediğini, yaralı askerleri hastaneye götürmek için gelen helikopterin yakınlarını hastaneye götürmediğini, M.İ.yi kendi imkânlarıyla Hozat Devlet Hastanesine götürdüklerini, M.İ.nin buradan yine ambulans aracılığıyla kara yoluyla Tunceli Devlet Hastanesine sevk edildiğini, acil sağlık hizmetinin zamanında sunulamaması nedeniyle ölüm olayının gerçekleştiğini, konuya ilişkin etkili bir soruşturma yürütülmediğini beyan ederek yaşam hakkı, adil yargılanma hakkı ve etkili başvuru hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

68. Bakanlık görüşünde; somut olayda devletin etkili bir yargısal sistem kurma yönündeki pozitif yükümlülüğü kapsamında mağdurlara hukuki, idari başvuru yollarının açık olmasının yeterli olabileceği belirtilerek başvuru sahiplerine Komisyon kararıyla belirli bir ödeme yapılması ve açılan tam yargı davasının devam etmesi nedeniyle başvuru sahiplerinin mağduriyetlerinin devam edip etmediği ve etkili iç hukuk yollarının tüketilip tüketilmediği hususlarındaki değerlendirmenin Anayasa Mahkemesinin takdirinde olduğu belirtilmiştir. Esasa ilişkin olarak ise acil sağlık hizmeti sunumundaki gecikmenin 20 dakika olduğu ve ölüm olayına ilişkin etkili bir soruşturma yürütüldüğü ileri sürülmüştür.

69. Başvurucular, Bakanlık görüşüne karşı beyanlarında başvuru formundaki iddialarını tekrarlamıştır.

2. Değerlendirme

70. Yaşam hakkını güvence altına alan Anayasa'nın 17. maddesi, devletin temel amaç ve görevlerini düzenleyen Anayasa'nın 5. maddesiyle birlikte değerlendirildiğinde devlete negatif yükümlülükler yanında egemenliği altındaki kişilerin yaşamlarının korunması için bazı pozitif yükümlülükler de yükler (*Nafia Sevin Ergün Sefada ve diğerleri* [GK], B. No: 2014/14844, 1/12/2016, §§ 57, 58).

71. Anılan pozitif yükümlülükler sağlık alanında yürütülen faaliyetler için de geçerlidir. Nitekim Anayasa'nın 56. maddesinde; herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu, devletin “herkesin hayatını beden ve ruh sağlığı içinde

sürdürmesini sağlamak ... amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini" düzenleyeceği ve bu görevini kamu kesimindeki ve özel kesimdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getireceği kurala bağlanmıştır. Bu sebeple devlet; sağlık hizmetlerini, kamu veya özel sağlık kuruluşları tarafından yerine getirildiğine bakmadan hastaların yaşamlarının korunmasına yönelik gerekli tedbirlerin alınabilmesini sağlayacak şekilde düzenlemek zorundadır (*Nail Artuç* [1. B.], B. No: 2013/2839, 3/4/2014, §§ 34, 35; *Nafia Sevin Ergün Sefada ve diğerleri*, §§ 59, 60). Şüphesiz anılan düzenlemeler, sağlık personelinin sahip olması gereken yüksek mesleki standartları da içermelidir (*Ayhan Keçeli ve diğerleri* [2. B.], B. No: 2019/24231, 23/2/2022, § 81).

72. Yaşam hakkı kapsamındaki pozitif yükümlülükleri kapsamında devlet, yaşam hakkını korumak için oluşturulan yasal ve idari çerçevenin gereği gibi uygulanmasını ve bu hakka yönelik ihlallerin durdurulup cezalandırılmasını sağlayacak etkili bir yargısal sistem kurmakla yükümlüdür. Bu usul yükümlülüğü şüpheli her ölüm olayının sorumlularının belirlenmesini ve gerekiyorsa cezalandırılmasını sağlayabilecek etkili bir soruşturma yürütülmesini gerektirir (*Nafia Sevin Ergün Sefada ve diğerleri*, § 61).

73. Kasıtlı öldürme ya da saldırı veya kötü muameleler sonucu meydana gelen ölüm olaylarında Anayasa'nın 17. maddesi gereğince devletin sorumluların tespitine ve cezalandırılmalarına imkân verebilecek nitelikte cezai soruşturmalar yürütme yükümlülüğü bulunsun da kasıtlı olmayan eylemler açısından farklı bir yaklaşım benimsenebilir. Bu bakımdan genel olarak ihmal suretiyle ortaya çıkan diğer ölümlerde olduğu gibi tıbbi ihmal sonucu ortaya çıktığı iddia edilen, bir başka ifadeyle tedavinin kusurlu, yanlış veya gecikmiş olması ya da sağlık çalışanlarının tedavi sırasındaki koordinasyon eksiklikleri sonucu meydana geldiği ileri sürülen ölüm olaylarında da etkili bir yargısal sistem kurma yönündeki pozitif yükümlülük; mağdurlara hukuki, idari ve hatta disiplinle ilgili hukuk yollarının açık olmasıyla yerine getirilmiş sayılabilir (*Ayhan Keçeli ve diğerleri*, § 84; bazı farklılıklarla birlikte bkz. *Nail Artuç*, § 37; *Nafia Sevin Ergün Sefada ve diğerleri*, §§ 62-64).

74. Ölümün tıbbi ihmalden değil de sağlık durumunun ciddiyeti bilinen ya da bilinmesi gereken hastaya acil sağlık hizmetinin sunulmaması sonucu meydana geldiği ya da sağlık hizmetlerinde var olan ve yetkililerce bilinen veya bilinmesi gereken ancak ortadan kaldırılması için önlemlerin alınmadığı sistemsel veya yapısal bir işlevsizliğin hastanın sağlık hizmetlerinden yoksun kalarak ölmesine neden olduğu durumlarda sorumlular aleyhine hiçbir suçlamada bulunulmaması ya da bu kişilerin yargılanmaması yaşam hakkının ihlaline neden olabilir (*Ayhan Keçeli ve diğerleri*, § 85; benzer yöndeki değerlendirme için ayrıca bkz. *Kenan Sayın* [1. B.], B. No: 2013/5376, 14/10/2015, § 47).

75. Başvuruya konu olayda sağlık çalışanlarının bireysel cezai sorumluluklarına neden olabilecek şekilde acil sağlık hizmetlerinin sunulmaması değil sağlık çalışanlarının çatışma bölgesine geç ulaşmaları söz konusudur. Başvurucular yirmi dakikalık bu gecikme nedeniyle yakınlarını kendi imkânlarıyla hastaneye götürmüştür. Öte yandan gecikmenin olay yerinin sağlık çalışanları yönünden güvenli olup olmadığına ilişkin araştırma kapsamında yapılan telefon görüşmelerinden kaynaklandığı anlaşılmıştır. Buna göre sağlık çalışanlarının mesleki ödevlerini hiçe sayarak durumunun ciddiyetini bildikleri veya durumunu bilmeleri gereken hastaya acil sağlık hizmeti sunmaması gibi bir durum söz konusu değildir. Bu durumda yaşam hakkını korumak için oluşturulan yasal ve idari çerçevenin gereği gibi uygulanmasını ve bu hakka yönelik ihlallerin durdurulup cezalandırılmasını sağlayacak etkili yargısal sistem kurmaya ilişkin pozitif yükümlülüğün sağlık hizmetlerine erişilemediğine ilişkin iddialar yönünden mutlaka ceza soruşturması yürütülmesini gerektirdiği söylenemez

(benzer değerlendirmeler için bkz. *Emine Gerez ve diğerleri* [2. B.], B. No: 2018/37620, 2/2/2022, § 54). Somut olayda etkili bir yargısal sistem kurma yönündeki pozitif yükümlülük mağdurlara tam yargı davasının açık tutulması ile de yerine getirilmiş sayılabilir. Başvurucular acil sağlık hizmetinin sunumundaki gecikme nedeniyle uğradıkları zararların tazmini için tam yargı davası açıp açmadıkları hususunda herhangi bir açıklamada bulunmamıştır. Yukarıda özetlenen ve jandarma görevlilerinin hizmet kusuru kapsamında açılan tam yargı davasında ise acil sağlık hizmetlerinin sunumuna ilişkin bir iddia ileri sürülmemiştir. Bireysel başvuru yolunun ikincil niteliği gereği, Anayasa Mahkemesine başvuruda bulunulabilmesi için öncelikle olağan kanun yollarının tüketilmesi zorunludur.

76. Açıklanan gerekçelerle yaşam hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın *başvuru yollarının tüketilmemesi* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

V. GİDERİM

77. Başvurucular; ihlalin tespiti, kararın bir örneğinin ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesi ve toplam 1.750.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

78. Başvuruda tespit edilen hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için ihlal kararının ilgili soruşturma mercine gönderilmesinde hukuki yarar ve zorunluluk bulunmaktadır. Bu kapsamda kararın gönderildiği soruşturma merciinin yapması gereken iş, Anayasa'nın 148. ve 153. maddeleri ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. ve 66. maddeleri uyarınca ihlal kararının gönderildiği soruşturma makamınca yapılması gereken iş, Anayasa Mahkemesini ihlal sonucuna ulaştıran nedenleri gideren, ihlal kararında belirtilen ilkelere uygun bir karar vermektir (*Mehmet Doğan* [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; *Aliğül Alkaya ve diğerleri (2)* [1. B.], B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; *Kadri Enis Berberoğlu (3)* [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100).

79. Ayrıca başvuruculara manevi zararları karşılığında müştereken net 225.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Adli yardım talebinin KABULÜNE,

B. 1. Güç kullanımı nedeniyle yaşam hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA Muhterem İnce'nin karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

2. Acil sağlık hizmetinin geç sağlanması nedeniyle yaşam hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın *başvuru yollarının tüketilmemesi* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA OYBİRLİĞİYLE,

C. Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkının usul boyutunun İHLAL EDİLDİĞİNE Muhterem İnce'nin karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

D. Kararın bir örneğinin yaşam hakkının usul boyutunun ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için Hozat Cumhuriyet Başsavcılığına (Sor. No: 2024/194) GÖNDERİLMESİNE,

E. Başvuruculara net 225.000 TL manevi tazminatın MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

F. 40.000 TL vekâlet ücretinden oluşan yargılama giderinin başvuruculara MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

G. Ödemelerin kararın tebliğini takiben başvurucuların Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

H. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 24/12/2025 tarihinde karar verildi.

KARŞIOY GEREKÇESİ

Başvuru; güvenlik güçleri ile terör örgütü mensupları arasında çıkan çatışma sırasında sivil bir vatandaşın yaralanması, yaralanan kişinin acil sağlık hizmetlerinin gereği gibi sağlanmaması nedeniyle ölmesi ve olaya ilişkin etkili bir soruşturma yürütülmemesi nedeniyle yaşam hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

Çoğunluk kararında, güç kullanımı nedeniyle yaşam hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna ve Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkının usul boyutunun ihlal edildiğine karar verilmiştir.

Somut başvuruda, ceza soruşturması yolu tüketilmediğinden başvurunun öncelikle başvuru yollarının tüketilmesi koşulu bakımından incelenmesi gerekir.

Çoğunluk kararında, başvuru sahiplerinin aynı olaya ilişkin olarak yaptıkları bireysel başvurunun Anayasa Mahkemesi tarafından daha önce ceza soruşturması yolunun tüketilmediği gerekçesiyle kabul edilemez bulunmasına rağmen devam eden süreçte işbu başvurunun soruşturmaya ilişkin herhangi bir işlem yapılmadığı ve soruşturmada bir ilerleme sağlanmadığı gerekçesiyle yapıldığı ifade edilmiştir.

Öte yandan çoğunluk kararında, güvenlik güçlerine karşı saldırıda bulunanlar arasında olduğuna ilişkin tanık beyanı üzerine S.G. hakkında Tunceli Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen soruşturma neticesinde başvuranların yakınları M.İ.'ye yönelik olarak kasten öldürme suçundan iddianame düzenlendiği belirtilmiştir. İddianamenin içeriğine bakıldığında S.G.'nin terör saldırısına katılanlardan olduğu yönündeki bir tanık beyanı haricinde M.İ.'nin ölümü ile S.G.'nin eylemi arasında herhangi bir bağ kurulmadığı ifade edilmiştir. Ayrıca iddianamenin saldırıyı gerçekleştiren kişilerin gerçekleşen ölümden de sorumlu olduğu yönündeki bir yaklaşımla hazırlandığına dikkat çekilmiştir. Dolayısıyla şüpheli S.G. hakkında devam eden ceza davasının ölümün gerçekleşme koşullarının belirlenmesi açısından başarı şansı sunduğunu kabul etmenin mümkün görünmediği sonucuna ulaşılmıştır. Kaldı ki Mahkeme S.G.'nin saldırıyı gerçekleştiren kişilerden olduğuna dair delil bulunmadığı gerekçesiyle beraat kararı verdiği de not edilmiştir.

Çoğunluk kararında özellikle S.G. hakkında yapılan yargılamaya ilişkin kullanılan ifadeler adeta devlete bir sonuç yükümlülüğü yüklediği izlenimi oluşturmuştur. Oysa AYM'nin ilkesel olarak kabul ettiği üzere, etkili soruşturma yürütme yükümlülüğü bir sonuç yükümlülüğü değil uygun araçların kullanılması yükümlülüğüdür. Anayasa'nın 17. maddesi başvuru sahiplerine üçüncü kişileri bir suç nedeniyle yargılamak ya da cezalandırma hakkı vermediği gibi devlete tüm yargılamaları mahkûmiyetle sonuçlandırma ödevi de yüklemez (Fatma Akın ve Mehmet Eren, § 98). S.G. hakkında yürütülen soruşturma ve ileri sürülen iddialar, başvuru sahiplerinin yakınlarının ölümüyle ilgili etkili soruşturma yapma gayretinin ürünü olduğunu söylenebilir. Anılan şahsın salt beraat etmiş olması etkili soruşturma yükümlülüğünün yerine getirilmediği sonucunu doğurmaz. Aksine başvuru sahiplerinin ölümüne ilişkin nedenlerin soruşturmasının devam ettiği sonucunu doğurur.

AYM kararlarında istikrarlı olarak yaşam hakkı ile ilgili bir soruşturmanın etkili olup olmadığı yönünden inceleme yapılabilmesi için -mutlak surette gerekli olmasa da- yürütülen soruşturmanın makul bir süreyi aşmaması şartıyla ilgili kamu makamları tarafından nasıl sonlandırılacağına beklenmesinin bireysel başvuru ile getirilen koruma

mekanizmasının ikincil niteliğine uygun olacağı ifade edilmiştir (Rahil Dink ve diğ erleri [1. B.], B. No: 2012/848, 17/7/2014, § 76; H useyin Caruş [1. B.], B. No: 2013/7812, 6/10/2015, § 46).

S.G. hakkında yapılan kovuşturma da gözetildiğinde, başvurucu yakınlarının ölümüyle ilgili soruşturmanın devam ettiğ  ve geçen zamanın makul olduğu söylenebilir. Bu itibarla ceza soruşturması yolu tüketilmeden yapılan işbu başvurunun başvuru yollarının t ketilmediğ  gerekçesiyle kabul edilemez olduğunu karar verilmesi gerektiğ  gerekçesiyle çoğunluğun görüşüne iştirak edilmemiştir.

 ye
Muhterem ÖNCE